

HET SIERAAD DER KONINKRIJKEN.

„Een sterke engel hief een steen op als een grooten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende; Aldus zal de groote stad Babylon met geweld geworpen worden, en zal niet meer worden gevonden.”

Zoo eindigt in het boek der Openbaring de profetie over het groote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde. Verborgenschap is de naam, dien ze op haar voorhoofd draagt, een mysterie is ze, zooals ze ons door den laatsten profeet geteekend wordt, een mysterie van de macht, die zich plaatst tegenover de kerk van Christus, gelijk het Babylon van den ouden dag zich plaatste tegenover Gods uitverkoren volk Israël.

Babylon is de aardsche macht. Reeds in de eerste bladzijden des Bijbels wordt ze openbaar. 't Is Nimrod, de zoon van Kusch, den zoon van Cham, de geweldige jager voor het aangezicht des Heeren, die in Babel het begin van zijn koninkrijk had. Gelijk Gods rijk begint met herders, zoo begint het rijk der aarde met jagers. Tegenover Izaäk de jager Ismaël; tegenover Jakob de jager Esau. En de geweldige jager opent de rij. De herder geeft zich, zoekt weide voor zijn vee, leidt het aan stille wateren, verdedigt het tegen boos gedierte; leven te verzorgen en leven te kweken, dat is zijn lust. De jager geeft zich niet, hij neemt; hij voedt niet het leven, maar hij rooft het. Gelijk de herder het voorbeeld is van geduld en zachtmoedigheid, is de jager de verpersoonlijking van kracht en geweld. Met een jager begint dan ook de geschiedenis van Babel, nog vóór de toren gebouwd wordt, welks verwoesting de verwoesting van het menschelijk geslacht ten gevolge had.

Doch was de toren verstoord, Babel was niet verwoest; in zeer korten tijd klom het tot groote hoogte. 't Was gunstig gelegen in de breede vlakte, die door de overstroming van den Eufraat een heerlijke oase vormde tusschen de Syrische en de Perzische woestijnen, en de Babyloniërs van vier duizend jaren geleden maakten door besproeiingskanalen steeds meer land vruchtbaar. De ijverige arbeid bracht hen vooruit; gelijk de oude Egyptenaren, stonden ze op hoogen trap van beschaving. Dat blijkt uit de spijkerinschriften, die ze aanbrachten op de steenen hunner tempels en paleizen, een runenschrift, dat den denkers nog meer hoofdbreken heeft gekost dan het hieroglyphenschrift der Egyptenaren, maar dat toch zijn verborgen wijsheid ten slotte openleggen moest voor den vorschersgeest der laatste eeuw. Steenen bibliotheken zijn opgedolven van onder het puin der verwoesting; het wetboek van Hammaraboe (Amrafel), Abrahams tijdgenoot, heeft de wereld in verbazing gebracht.

Babel werd een wereldstad, Babyionië een wereldrijk. Israël moest het wereldrijk zijn geweest, doch Israël maakte zich door zijn afgoderij die eer onwaardig; Israël wilde niet als wereldrijk ten zegen zijn voor alle volken der aarde, en daarom werd het rijk aan het volk ontnomen, nu reeds vijf-en-twintig eeuwen geleden. Israël werd ter zijde gesteld, totdat het zijn Koning erkent; dan zal het tot hoofd der volken worden, gelijk het nu naar het profetische woord de staart is. Tot zoolang hebben de Heidenen het koninkrijk, en de eerste der Heidenen is Babel, het gouden hoofd.

Inderdaad, wie Babel kende in de dagen van Jeremia en Daniël, en slechts met aardsche oogen zag, moest bedweld worden door de heerlijkheid, waarmee het eerste aardsche wereldrijk schitterde. Dat Nebukadnezar op het platte dak van zijn paleis in zelfverheerlijking uitriep; „Is dit niet het groote Babel, dat ik gebouwd heb?” is geen wonder, is gansch natuurlijk. De man, aan wien God in een beeld de geschiedenis der wereldrijken had getoond, mocht zoo niet spreken; hij wist, dat uit de Rots der Goddelijke wijs-

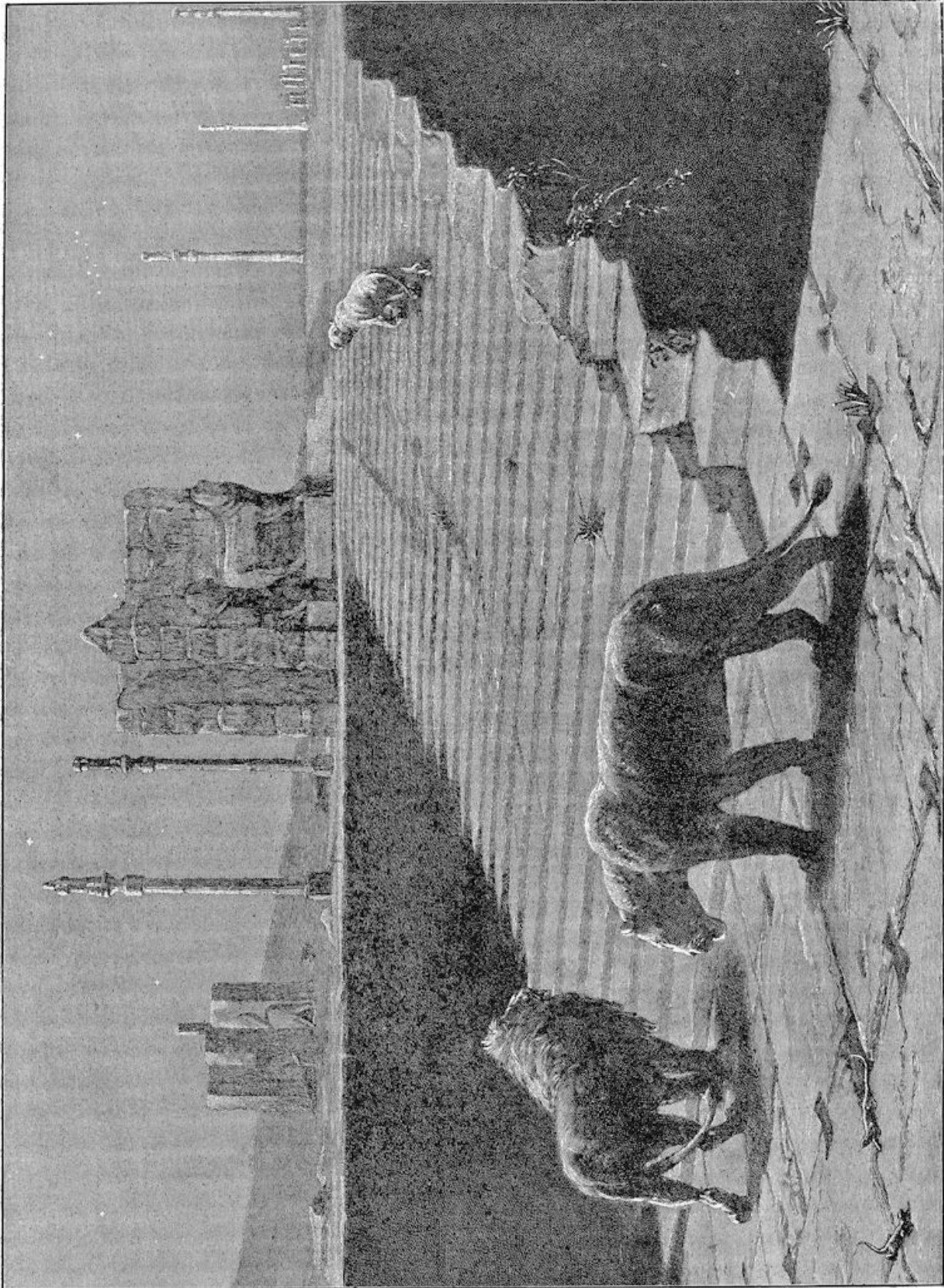
heid een Steen zou worden afgehouden zonder handen, die al de koninkrijken der wereld zou vermalen en vernielen en zelf tot een grooten berg worden, die de gansche aarde overdekt. Doch dat was alleen te verstaan door het geloof. En Nebukadnezar zag niet met de oogen des geloofs; hij zag alleen aan wat voor oogen was.

En was er dan heerlijker schouwspel denkbaar dan wat hij zag? Een stad, in omvang grooter dan de moderne wereldsteden; met paleizen, waaraan geen kosten waren gespaard; waar de terrasvormige tuinen op de platte daken (hangende tuinen) door kunstige waterwerken werden besproeid en hun bloemenpracht deden schitteren onder de felle zon der woestijn; een stad, bloeiend door koophandel, waar de zwaar geladen schepen de rivier op en af voeren; een stad, onneembaar tegen elken vijand beschermd door ondenkbaar dikke muren, en poorten met koperen deuren. En rondom die stad prachtige bouwlanden, zoo ver het oog reikte, schoone weilanden met talrijke kudden; een land, bewoond door een welvarende bevolking. En dan voorts, zoover men reizen kon, alle volken onderworpen aan de macht van Babels koning, en zijn juk dragend, niet morrend, maar gewillig, omdat hij, al was hij een veroveraar, een goed koning was, die recht en gerechtigheid pleegde. Was het wonder, dat het hart van dien koning zich verhief in hoovaardij?

Maar daarvoor had God hem niet het koninkrijk gegeven; was het rijk in de macht van den mensch, de mensch moest erkennen, dat de hemel heerscht. Nebukadnezar heeft het erkend, door Gods sterke hand daartoe vernederd, maar Babylon heeft het niet erkend, en geen der rijken, die het volgden, heeft het erkend. Perzië, noch Griekenland, noch Rome, en evenmin de rijken, die later trachtten wereldrijk te worden, het rijk van Karel den Grooten, van het Pauselijke Rome, van Napoleon, en daarom zijn ze gevallen, de een na den ander, om plaats te maken telkens voor een nieuwe poging tot oprichting van het wereldrijk. Want een wereldrijk moet er zijn, en ten slotte wordt de wereld één rijk, waarvan de heerlijkheid ons zoo weemoedig schoon wordt bezongen in het achttiende hoofdstuk der Openbaring. En als ook dat Babel gevallen is, dan komt de ontkenning van Gods wereldplan, door het hergeven van het rijk aan het eenige volk, dat er recht op heeft, onder het bestuur van Hem, die weigerde, toen Satan Hem de wereldrijken aanbood.

Babylon is gevallen! Er zijn wel meer steden der oudheid verdwenen van den aardbodem. Van Ninevé ligt geen steen meer op den anderen, Ephesus is verwoest, Memphis is een puinhoop, Palestina's steden lagen eeuwen lang in puin. Doch de verwoesting van geen dier steden doet zoo pijnlijk aan als de verwoesting van Babylon. 't Zal verschrikkelijk zijn, zoo ooit onze groote wereldsteden verwoest worden; zoo Berlijn, Londen, New-York, door 's vijands zwaard of door de krachten der natuur zullen verdwijnen van den aardbodem, zoo Da Costa's woord over Parijs nog eens vervuld wordt: „Die stad is 't Babel onzer dagen. Als Babel stort zij eens in puin.” Verschrikkelijk zal het zijn, hartontroerend, zielverbrekend; maar toch zal het niet halen bij wat het verwoeste Babel doet zien aan het oog, dat verlicht is door de Schriften der profeten. De verwoesting van het oude Babel is een zinnebeeld. De macht der wereld stelt zich tegen het rijk, dat God wil stichten; Babylon strijdt tegen God. En daarom heeft het oordeel Gods deze stad getroffen, en haar verwoeste puinhoopen liggen in de woestijn als een getuigenis. Ze roepen den mensch toe: Voorwaar, daar is een God, die leeft, en op deez' aarde vonnis geeft. Daarom heeft Jeremia, die het oordeel over dat Babel heeft geprofeteerd, zijn vriend Baruch er heen gezonden om het oordeel voor te lezen. En daarna heeft Baruch op Goddelijk bevel de rol dier profetie bezwaard met een steen en in de rivier Frath geworpen met de woorden, door den engel over het Babylon der Verborgenschap herhaald; „Alzoo zal Babel zinken en niet weder opkomen!”

Als de profeten Gods oordeelen aankondigen over Tyrus, over Elim, over Damaskus, dan klinkt het aan 't einde

De Ruinen van Babylon.

vertroostend: Doch het zal geschieden in het laatste der dagen, dat ik hun gevangenis wenden zal. Als Jesaja Egypte moet bestraffen, dan eindigt hij met den heerlijken zegen: „Want de Heere der heirscharen zal ze zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk de Egyptenaars, en de Assyriërs, het werk Mijner handen, en Israël, Mijn erfdeel.”

Doch over Babel klinkt niets anders dan vervloeking, omdat Babel niets anders is dan opzettelijke vijandschap tegen den Heere en tegen Zijn volk, omdat Babel van het begin der schepping het type is van de macht, die zich tegen God verzet. Daarom is ook de verwoesting van Babylon een type. En daarom is die verwoesting zoo volkomen.

Goddelijk gericht spreekt uit haar puinen. Wie die bouwvallen ziet, leest het boek van Jesaja: „Daar zal geen woonplaats zijn in eeuwigheid, en het zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht, en de Arabier zal er geen tent spannen, en de herders zullen er niet legeren; maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hun huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar zullen de jonge struisen wonen, en de duivelen zullen er huppelen; en wilde dieren der eilanden zullen in zijn verlaten plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen.” (Jes. XIII : 20—22.)

Die steenen spreken en die leeuwen spreken. Zij zeggen u, dat God de God der waarheid is. Hij vervult Zijn bedreigingen, — dat getuigen Babylons puinen. Maar zoo zeker als Hij zijn bedreigingen vervult, zoo zeker vervult Hij ook Zijn beloften. Zoo zeker als de wilde dieren der woestijnen huizen in de vervallen paleizen van Babylon, zoo zeker zal ook Christus Zijn koninkrijk van waarheid en gerechtigheid oprichten.

„Welzalig, wie Hem wacht!”

A. L.

Pennekrassen in den trein.

II.

„Waterland,” — gij zoekt het benoorden het IJ in de kuststreek langs de Zuiderzee. Ik vond het ook, zij het al zonder den officiëlen naam, in Overijsels Noord-Oosthoek boven Zwolle en Zwartsluis, westelijk van Meppel. De overvloed van water, hetwelk de uitgestrekte weilanden, voorbij Overijsels hoofdstad, geheel of gedeeltelijk bedekt in dezen lente-winter van 1909—1910, treft de bijzondere aandacht van den reiziger, die een kaart nam te Zwolle om via Meppel Friesland in te sporen, of van laatstgenoemde stad per bootje naar Zwartsluis vertrekt, en verder een rit maakt naar Vollenhove met een „Ausstecher” naar Wanneperveen. Dan vraagt men zich onwillekeurig af, of er geen maatregelen kunnen worden genomen, ten einde de hier elkaar jaar op jaar opvolgende overstromingen te keer te gaan, — om, na kennismaking met de boerenbevolking, een bevestigend antwoord te geven. Het plekje wereld, dat we bedoelen, ligt misschien te achteraf om de aandacht der hooge Regeering te trekken??

Zwartsluis, dus genoemd naar de sluis, die in den mond van het Meppelderdiep is gelegd, ter plaatse waar reeds in het begin der 16de eeuw, of wellicht vroeger een schans was opgeworpen, heeft thans niets meer van een vesting, al vindt men er nog sporen van stadsaanleg. En toch had het eenmaal drie poorten, de Vollenhoofster, de Hasselter en de Meppeler poort. In 1527 werd het door de Gelderschen veroverd, maar in 1529 door George Schenk voor Karel V gewonnen. Na den afval van Rennenberg, in 1580, was het Sonoy, die, wegens de belangrijkheid van dit punt, de schans vernieuwde en versterkte. Thans is de plaats langs Zwartewater en Meppelderdiep een min of meer bloeiend vlek, dat het vertier voornamelijk aan de scheepvaart te danken heeft. De Aremberger-

gracht, de oude schansgracht, herinnert nog aan den Spaanschen tijd. Voor overstromingen is Zwartsluis, uitgezonderd den stormvloed in Februari 1825, bewaard gebleven. Het ligt hooger dan de landerijen in Noordelijke richting. Wanneer men langs den hoofdweg het zijpad naar Vollenhove is gepasseerd, beginnen al spoedig onafzienbare veenplassen de aandacht te trekken. De heirbaan, aan weerszijden door de rijksschoeiingen tegen wegspoeling gevrijwaard, loopt dwars door de Beulaker en Belterwijde. Men heeft in deze lage landen de eeuwen door zóo lang geveend tot het land op een binnenmeer is gaan gelijken. Toen ik ze gisteren doorreed, beukten hooge gekuifde golven de houten waterkeeringen, en 't was of we in 't Westen de eenigszins onstuimige Zuiderzee inzagen. Daar in de verte, onder Ambt Vollenhove, lag eenmaal het kerkdorp Beulak, dat, in de 2e helft der 17de eeuw bloeide, doch in de 18de eeuw in het water ten gronde ging. Naar het verhaal moeten er toen ook menschen zijn verdronken. Nadere bijzonderheden ontbreken. Wel wist men te verhalen, dat de preekstoel uit de kerk, te Vollenhove is komen aandrijven met een zeer zonderlingen passagier, nl. een vet varken. Als 't waar is, dan staat deze preekstoel nu nog in een der kerken van genoemd stadje. Ook Wanneperveen moest tengevolge van vervening telkens worden verplaatst. De tegenwoordige kom met haar oud onsierlijk kerkje dagteekent van 1502.

Rijden we terug, bij het bereiken van den landweg al spoedig rechts afslaande, dan komen we in het oude Vollenhove, een landstreek, welke in 944 door keizer Otto I aan de Utrechtsche kerk werd geschonken en in 1407 en 1408 door de bisschoppen werd vereenigd met de heerlijkheid Kuinre en de kerspelen IJselham, Paaslo en Oldemarkt. Het vormde een eigen drostambt, waarbinnen, naast de reeds genoemde plaatsen en Giethoorn, ook de kleine steden Vollenhove en Steenwijk waren gelegen, en door de regeling van Prins Maurits in 1600 ook de vesting Blokzijl. De plaats Vollenhove kwam tot aanzien door Bisschop Godfried van Rhenen, die er in 1165 een kasteel liet bouwen, en ontving in 1354 van Bisschop Jan van Arkel stedelijke rechten. Het bisschoppelijk gerechtshof trok vele edelen, die in de omgeving huizen en landgoederen lieten bouwen. Men heeft Vollenhove wel eens de stad der havezathen genoemd, waarvan een tiental, de voornaamste, nog worden aangewezen. De overblijfselen vindt men thans in sierlijke buitenplaatsen. Overigens is Vollenhove in onze dagen een weinig beteekenend stadje met een bevolking, welke voor een groot deel leeft van veeteelt en vooral van visscherij met aanverwante vakken. Ik kwam ten 3 ure binnen om ten 8 ure weer te vertrekken, zoodat er niet veel viel te zien. Wat ik neerschreef, berust op hetgeen ik hoorde en wat ik las.

Van Vollenhove kan men in een omnibus rijden naar Blokzijl met zijn eenmaal zoo drukke scheepvaart. De vroegere waag droeg het opschrift:

„Blokzijl heeft meer schepen in getal
Dan Overijsel heel en al.”

Ik zag het stadje, waarover uit een historisch oogpunt wel iets te zeggen valt, niet, doch bewoog mij wel in het Oldemarksche, in het gehucht Kalenberg, reeds genoemd, en het dito Ossenzijl, door een waterweg met Blokzijl verbonden en centrum van een levendig scheepvaartverkeer tusschen Overijsel en Friesland. Vooral Kalenberg is een merkwaardig plekje, iets gelijkende op Giethoorn, maar minder schilderachtig, daar de huizen alle langs de hoofdvart zijn gebouwd. Bijna ieder huis met erf vormen een klein eilandje door een bruggetje met buurmans terrein verbonden. Er liggen meer dan 60 van die smalle vonders. Overal ziet het oog water en lage veengronden met of zonder riet, dat langs de hoofdvart ook hier en daar is opgestapeld. Op tal van plaatsen is de drassige grond uitgebaggerd, soms om den naastbijliggenden bodem tot grasland te herscheppen. Zoo kunnen sommige bewoners enkele koeien houden. Ik logeerde bij een boer, die op de geschetste wijze land had ontgonnen. Hij had